



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Žalany**

Číslo projektu: **CZ. 1.07/1.4.00/21.3210**

Téma sady: **Dějepis pro 6. – 7. ročník**

Název DUM: **VY\_32\_INOVACE\_4B\_16\_Jan\_Lucemburský\_na\_českém\_trůně**

Vyučovací předmět: **Dějepis**

Název vzdělávacího materiálu: **Jan Lucemburský na českém trůně.**

Autor: **Bc. Irena Urbanová**

Datum vytvoření: **Duben 2013**



**Anotace:**

**DUM je použit jako doprovodný materiál k výkladu o Janu Lucemburském a jeho působení na českém trůně. Poukazuje na Janův život, na jeho vztah k českým zemím a na význam jeho vlády pro české země.**

**Očekávaný výstup:** Žák se orientuje v životě Jana. Dokáže samostatně hovořit o jeho působení v českých zemích.

**Věková skupina, ročník:** ZŠ, 7. ročník.

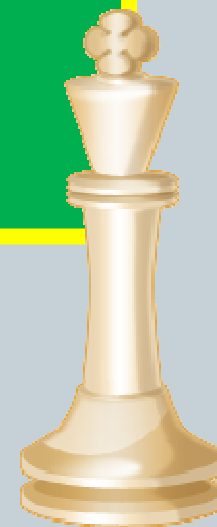
**Metodické pokyny:** Osvojování si vědomostí o Janu Lucemburském. Žák samostatně odpoví na zadané otázky na konci prezentace. Odpovědi se zobrazí po kliknutí na tvrzení či text.

**Pomůcky:** Další obrazové materiály k Lucemburkům.

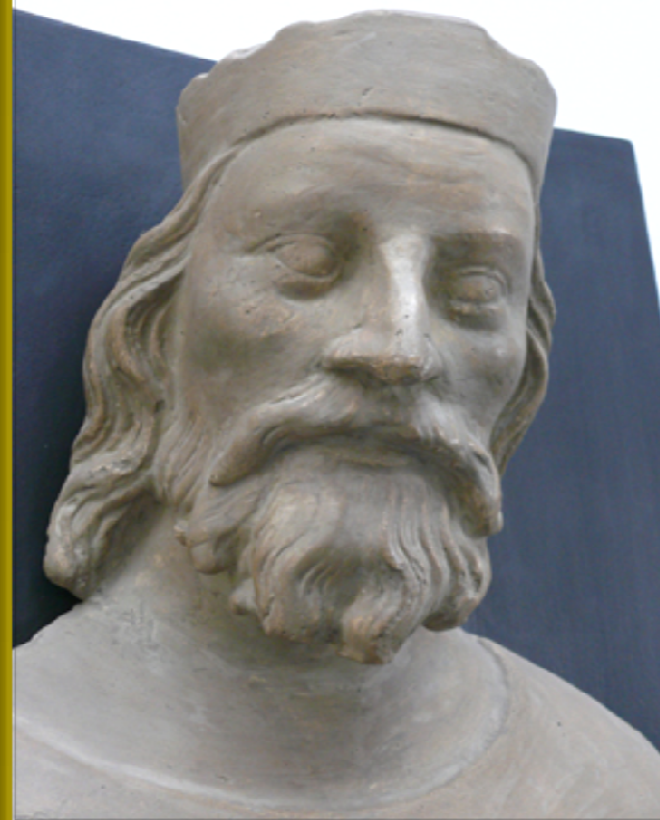
**Časový harmonogram:** 40 minut.

**Jan Lucemburský**

**NA ČESKÉM TRŮNĚ**



Obrázek č. 1



**Jan Lucemburský**

## Co vedlo k nástupu Jana Lucemburského na český trůn?

- Vymřela panovnická dynastie Přemyslovců po meči (smrt Václava III. v Olomouci v roce 1306).
- Českým králem se mohl stát pouze ten, kdo se na královský trůn „přižení“.
- V úvahu přicházely tři ženy: **královna Eliška Rejčka** (vdova po Václavovi II.) a dvě dcery Václava II., **Anna a Eliška Přemyslovny**.
- **S Eliškou Rejčkou** se oženil **Rudolf Habsburský** (jehož stejnojmenný dědeček porazil Přemysla Otakara II. v bitvě na Moravském poli).
- Rudolf zemřel už po roce vlády.
- Českým králem se stal manžel **Anny Přemyslovny** Jindřich Korutanský. Šlechta s ním byla nespokojena.



# Přiřad' k sobě správné manželské páry.

## Tři ženy



## Tři muži



**Královna – vdova po Václavovi II. - Eliška Rejčka.**

Anna Přemyslovna – dcera Václava II.

Eliška Přemyslovna – dcera Václava II.

Jindřich Korutanský – stal se  
nakrátko českým králem.

Jan Lucemburský – syn  
římského krále a později i  
císaře Jindřicha VII.  
Lucemburského.

Rudolf Habsburský – vnuk Rudolfa  
Habsburského, jež porazil Přemysla  
Otakara II. v bitvě na Moravském poli.



## Jedinou možností bylo provdat Elišku Přemyslovnu.



- **Volba padla na Jana Lucemburského (jediný syn římského krále a později císaře Jindřicha VII. Lucemburského, matka Markéta Brabantská).**
- **Lucemburkové byli hrabata a patřilo jim dnešní Lucembursko.**
- **Za svůj mocenský vzestup vděčili jednak svým schopnostem, a také svému příbuzenskému vztahu s francouzskými králi.**
- **Roku 1310 se Jan Lucemburský oženil s Eliškou Přemyslovnou (Janovi bylo 14 let a Elišce 18 let).**
- **Vyhnal Jindřicha Korutanského z Prahy a byl korunován českým králem.**

**Kdo vyhnal Jindřicha Korutanského z Prahy a stal se českým králem?**



**Jan Lucemburský – manžel Anny Přemyslovny.**

**Rudolf Habsburský – manžel Elišky Přemyslovny.**

**Jan Lucemburský – manžel Elišky Přemyslovny.**

**Jindřich Korutanský raději sám zbaběle utekl z Prahy.**



## Proč se z Jana Lucemburského stal „král cizinec“?

- Jan vyrostl na francouzském královském dvoře a byl zvyklý, že **panovník má svrchovanou moc.**
- Česká šlechta chtěla svůj podíl na moci.
- Neustálé střety s českou šlechtou a také nevydařené manželství s hrdou a pyšnou Eliškou Jana postupně znechutily natolik, že ztratil o vnitřní záležitosti Českého království zájem.
- **Správu země přenechal mocným šlechticům.**
- Většinou se zdržoval **v cizině.**
- Do Čech se vracel jen tehdy, když potřeboval peníze.
- Češi proto Janovi říkali „**král cizinec**“.



## „Král diplomat“

- **Jan** dokázal obratně zasahovat do evropské politiky, byl nejen uznávaným válečníkem, ale i **schopným politikem**.
- **Šířil věhlas a slávu Českého království.**
- Rozšířil hranice Českého království: získal **Chebsko, Lužici a část Slezska.**
- Celoživotním snem Jana Lucemburského bylo získat znovu korunu Svaté říše římské pro svůj rod.
- V roce 1346 dosáhl Jan diplomatickou cestou zvolení svého syna Karla římským králem.

Obrázek č. 2



Karel IV. –  
syn Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny

## 1346 – bitva u Kresčaku



- Jan Lucemburský padl v bitvě u Kresčaku v roce 1346, kde stál věrně po boku francouzského krále (první velká bitva stoleté války, vyhráli Angličané, bojoval zde i jeho syn Karel).
- Jan byl už tehdy úplně slepý, od mládí trpěl chorobou, díky níž postupně ztrácel zrak. Tento rytíř „tělem i duší“ si nedokázal představit, že by měl zbytek života strávit jako slepec odkázaný na ostatní, a tak využil poslední příležitosti padnout v boji, jak se na rytíře sluší a patří.
- Poslední slova Jana Lucemburského, před tím, nežli se pustil do bitevní vřavy: „Toho bohdá nebude, aby český král z boje utíkal“.

# Kdo jsem?



Oženil jsem se v pouhých čtrnácti letech s o čtyři roky starší Eliškou z rodu Přemyslovců. Stal jsem se českým králem. Vyrostl jsem na francouzském královském dvoře. Účastnil jsem se mnoha válečných tažení. V Čechách mě přezdívali „král cizinec“. Byl jsem, ale obratným diplomatem a schopným politikem. Dokázal jsem zasahovat i do evropské politiky. Patříčně jsem rozšířil území Českého království. Pro svého syna Karla jsem získal římskou královskou korunu. Padl jsem v bitvě u Kresčaku.

Jsem Jan Lucemburský.

Jsem dcera Jitky Habsburské a Václava II. Bratra mi zavraždili v Olomouci. Moje sestra je královna českých zemí. Jejím manželem je mladší muž, jež pochází z Lucemburska. Můj manžel se jmenuje Jindřich Korutanský. Na krátkou dobu se stal českým králem, ale protože nebyl oblíbeným panovníkem mezi českou šlechtou, byl vyhnán manželem mé sestry z Prahy.

Jsem Anna Přemyslovna.

# Která tvrzení o Janu Lucemburském jsou pravdivá?



„Král cizinec“ a  
„král diplomat“.

K bitvě u Kresčaku došlo v roce 1346. Byla to první veliká bitva Stoleté války. Jan Lucemburský stál na straně francouzského krále a tato bitva se mu stala osudnou.

Manželství s Eliškou bylo velice šťastné.

Padl v bitvě na  
Moravském poli.

Manželkou  
mu byla  
milá Eliška.

Rozšířil území Českého království o  
Chebsko, Lužici a část Slezska.

Byl rytíř tělem i duší.

Padl v bitvě u  
Kresčaku, kde  
stál věrně po  
boku  
anglického  
krále.

# Obrazová dokumentace

**Obrázek č. 1** - Parlářová huť. <http://cs.wikipedia.org/> [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný pod licencí Creative Commons na  
WWW:[http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/82/Honzik\\_vit.jpg](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/82/Honzik_vit.jpg)

**Obrázek č. 2** - AUTOR NEUVEDEN. <http://cs.wikipedia.org/> [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný pod licencí Volné dílo na  
WWW:[http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/16/Charles\\_IV-John\\_Ocko\\_votive\\_picture-fragment.jpg](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/16/Charles_IV-John_Ocko_votive_picture-fragment.jpg)

# Zdroje

Válková, V.: *Dějepis 7*, SPN, Praha 2007

Mertlík, V.: *Lucemburkům v patách*, Grand Princ, Praha 2012

Použitý software: MS Windows 7, MS Office Power Point 2010

Galerie MS Office, [www.office](http://www.office.com), Microsoft. com

Autorem materiálu a všech jeho částí, není – li uvedeno jinak, je Bc. Irena Urbanová.